

» ma tua, in conscientia tua¹. » Hanc autem eleemosynam si prætermittis, da quod vis, dona quantum vis; retrahe de fructibus tuis, non decimas, sed dimidias; novem partes da, et unam tibi dimitte: nihil facis, quando tecum non facis, et tecum pauper es. Anima tua vescatur, ne fame pereat. Da illi panem. Quem panem, inquit? Ipse tecum loquitur. Tu si audires, et intelligeres, et crederes Domino, ipse tibi diceret: « Ego sum panis vivus, » qui descendi de cælo². » Nonne istum panem primum dares animæ tuæ, et faceres cum illa eleemosynam? Si ergo credis, debes facere, ut prius pascas animam tuam. Crede in Christum, et mundabuntur quæ intus sunt: et quæ foris sunt munda erunt. Conversi ad Dominum, etc.

SERMO CVII³.

De verbis Evangelii Luc. XII: *Dico vobis, abstinete ab omni avaritia.*

I. QUI Deum timetis, non dubito quin verbum ejus cum timore audiatis, et cum hilaritate faciatis; ut quod promisit, modo speretis, post accipiatis. Dominum modo audivimus præcipientem nobis, Christum Jesum Filium Dei. Præcepit nobis Veritas, quæ nec fallit, nec fallitur: audiamus, timeamus, caveamus. Quid ergo præcepit? « Dico, inquit, vobis, abstinete ab omni avaritia⁴. » Quid est, « ab omni avaritia? » Quid est, « ab omni? » Quare addidit, « ab omni? » Posset enim sic dicere: Cavete ab

¹ Matth. xxii, 37, 38. — ² Joan. vi, 41. — ³ Alias de Tempore 196, et de Diversis 28. — ⁴ Luc. xii, 15.

avaritia. Pertinuit ad eum, ut adderet, « ab omni: » et diceret: « Cavete ab omni avaritia. »

II. Quare hoc dixerit, velut occasio ipsa unde natus est sermo, apparet nobis in sancto Evangelio. Interpellavit enim eum quidam contra fratrem suum, qui totum patrimonium abstulerat, et fratri suo partem suam non reddebat. Quam bonam ergo causam habuerit iste interpellator, advertitis. Non enim rapere quærebat aliena, sed sua a parentibus sibi relicta quærebat: ipsa Domino interpellato et judicante poscebat. Habebat iniquum fratrem: sed justum judicem invenerat contra iniquum fratrem. Deberet ergo perdere in tam bona causa istam occasionem? Aut quis diceret fratri ejus: Redde partem suam fratri tuo, si Christus non diceret? Ille judex hoc dicturus erat, quem forte frater ditior et raptor præmio corruppebat? Miser ergo et paternis opibus destitutus tali ac tanto judice invento accedit, interpellat, rogat, causam suam brevissime exponit. Ut quid enim opus erat causam perorare, quando ei loquebatur, qui cor poterat et videre? « Domine, inquit, dic fratri meo, ut dividat » mecum hæreditatem¹. » Non ei dixit Dominus: Veniat frater tuus. Sed nec misit, ut adesset, aut cum affuisset, interpellatori dixit: Proba quod dicebas. Petebat dimidiam hæreditatem, petebat in terra dimidiam: in cælo Dominus offerebat totam. Plus Dominus dabat, quam ille postulabat.

III. « Dic fratri meo, ut dividat mecum hæreditatem. » Causa justa, causa brevis. Sed audiamus et judicantem et docentem. « Homo, » ait. « Homo: » qui enim pro magno habes istam hæreditatem, quid es nisi homo? Volebat illum facere aliquid plus quam est homo. Quid plus illum volebat facere, cui volebat avaritiam tollere? Quid eum

¹ Luc. xii, 13.

plus volebat facere? Dico vobis : « Ego dixi : Dii estis , et » filii Altissimi omnes¹. » Ecce quod eum volebat facere , inter deos numerare qui avaritiam non habet. « Homo , » quis me constituit divisorem inter vos²? » Et Paulus apostolus servus ipsius , quando dicebat : « Obsecro vos , » fratres , ut id ipsum dicatis omnes , et non sint in vobis » schismata³, » nolebat esse divisor. Denique monuit eos qui ad ipsius nomen currebant , et Christum dividebant : Unusquisque vestrum dicit : « Ego sum Pauli , ego Apollo , » ego Cephæ , ego Christi. Divisus est Christus? numquid » Paulus pro vobis crucifixus est? aut in nomine Pauli » baptizati estis⁴? » Videte ergo , quam mali sint homines , qui volunt esse divisum , qui noluit esse divisor. « Quis me , inquit , constituit divisorem inter vos? »

IV. Petisti beneficium : audi consilium. « Ego dico » vobis , cavete ab omni cupiditate. » Forte , inquit , tu avarum et cupidum diceres , si quæreret aliena ; ego autem dico , cupide et avare non appetas nec tua. Hoc est , « Ab omni cavete , inquit , ab omni avaritia. » Magnum pondus. Si forte hoc pondus infirmis imponitur ; rogetur ut qui imponit , vires dare dignetur. Non enim leviter habendum est , fratres mei , quando Dominus noster , Redemptor noster , Salvator noster , qui mortuus est pro nobis , qui sanguinem suum pretium dedit , ut redimeret nos , advocatus et iudex noster ; non est leve , quando dicit : « Cavete. » Novit ille quantum mali sit : nos non novimus , illi credamus. « Cavete , » inquit. Quid ? unde? « Ab omni avaritia. » Meum servo , non alienum tollo. « Cavete ab omni avaritia. » Non solum avarus est , qui rapit aliena : sed et ille avarus est , qui cupide servat sua. Sed si sic culpatur qui cupide servat sua ; quomodo damnatur qui rapit aliena? « Cavete , inquit , ab omni cupiditate : quia non in

¹ Psal. xli, 6. — ² Luc. xii, 14. — ³ 1 Cor. i, 10. — ⁴ Ibid. 12, 13.

» abundantia hominis est vita ejus ex his quæ ibi habet. » Multa qui recondit , quantum inde tollit ut vivat? Cum tulerit inde , et quodam modo cogitatione separaverit quod sufficiat unde vivat , videat cætera cui remaneant : ne forte cum servas unde vivas , colligas unde moriaris. Ecce Christus , ecce veritas , ecce severitas. « Cavete , » dicit veritas : « Cavete , » dicit severitas. Si non amas veritatem , time severitatem. « Non in abundantia hominis est vita ejus ex » his quæ habet. » Crede illi , non te fallit. Contra tu dicis : Imo in abundantia hominis est vita ejus ex his quæ habet. Ille te non fallit : tu te fallis.

V. Ex hac ergo occasione , quia interpellator ille partem suam quærebat , non alienam invadere cupiebat , nata est ista sententia Domini , ut non diceret : Cavete ab avaritia : sed adderet , « ab omni avaritia. » Parum fuit : dat alterum exemplum de quodam divite , cui successerat regio. « Erat , inquit , homo dives , cui successerat regio¹. » Quid est , « successerat? » Magnos fructus attulerat regio quam possidebat. Quam magnos fructus? Ut non inveniret ubi poneret : factus est subito per abundantiam angustus , avarus antiquus. Quot enim anni jam transierant , et tamen horrea illa suffecerant? Tantum ergo natum est , ut loca non sufficerent quæ solebant. Et quærebat consilium miser , non quomodo erogaret , quod plus natum erat , sed quomodo reservaret : et cogitando invenit consilium. Quasi sapiens sibi visus est , inveniando consilium. Prudenter cogitavit , sapienter vidit. Quid vidit sapienter? « Destruam , inquit , horrea vetera , et faciam nova ampliora , et implebo ea : et dico animæ meæ. » Quid dicis animæ tuæ? « Anima , habes multa bona in annos plurimos reposita , requiesce , manduca , bibe , epulare². » Hoc dixit sapiens inventor consilii animæ suæ.

¹ Luc. xii, 16. — ² Ibid. 18, 19.

VI. « Et Deus ad illum ¹: » qui nec cum stultis loqui dedignatur. Aliquis vestrum forte dicat: Et quomodo Deus cum stulto locutus est? O fratres mei, cum quantis stultis hic loquitur, quando Evangelium recitatur? Quando lectum est, qui audiunt et non faciunt, stulti non sunt? Quid ergo ait Dominus? Quia ille sibi iterum in inveniendō consilio sapiens videbatur. « Stulte, » inquit: « Stulte, » qui tibi sapiens videris: « Stulte, » qui dixisti animæ tuæ: « Habes multa bona reposita in annos plurimos: hodie repetitur a te anima tua. » Cui dixisti: « Habes multa bona: » Hodie repetitur, et nullum habet bonum. Contemnat hæc bona, et sit ipsa bona; ut quando repetitur, exeat secunda. Quid enim est iniquus homine, qui multa bona habere vult, et bonus ipse esse non vult? Indignus es qui habeas, qui non vis esse quod vis habere. Numquid enim vis habere villam malam? Non utique, sed bonam. Numquid uxorem malam? Non, sed bonam. Numquid denique casulam malam? Numquid vel caligam malam? Quare animam solam malam? Non hic dixit stulto huic vana cogitanti, horrea ædificanti, et ventres pauperum non videnti: non illi ait: Hodie anima tua rapietur ad gehennam: nihil horum dixit: sed, « Repetitur a te. » Non tibi dico anima tua quo sit itura: hinc tamen ubi illi tanta servas, velis nolis, est migratura. Ecce, stulte, cogitasti implere horrea nova majora, quasi non sit quid inde fiat.

VII. Sed fortasse ille nondum fuit Christianus. Nos audiamus, fratres, quibus credentibus Evangelium recitatur, a quibus qui illa dixit adoratur, cujus signum a nobis in fronte portatur, et in corde habetur. Interest enim plurimum ubi habeat homo signum Christi, utrum in fronte, an et in fronte et in corde. Audistis quid hodie Ezechiel

¹ Luc. XII, 20.

sanctus propheta loquebatur, quemadmodum antequam mitteret Deus exterminatorem populi iniqui, misit primitus signatorem, et ait illi: « Vade, et da signum in frontibus eorum qui gemunt et mœrent de peccatis populi mei, quæ fiunt in medio eorum ¹. » Non dixit, quæ fiunt extra ipsos; sed, in medio eorum. Gemunt tamen et mœrent; et ideo signati sunt in fronte; in fronte interioris hominis, non exterioris. Est enim frons in facie, est frons in conscientia. Denique aliquando quando interior frons pulsatur, exterior obrubescit: aut pudore obrubescit, aut timore pallescit. Est ergo frons hominis interioris. Ibi signati sunt illi, ne vastarentur: quia etsi peccata quæ fiebant in medio eorum, non corrigebant; tamen dolerant, et ipso se dolore separabant; et separati Deo, oculis hominum mixti erant. Signantur occulte, non læduntur aperte. Mittitur postea vastator, et dicitur ei: « Vade, » vasta, non parcas minoribus, majoribus, masculis, feminis: sed ad eos qui habent in fronte signum, non appropinques ². » Quanta securitas vobis data est, fratres mei, qui estis in hoc populo gementes, et mœrentes iniquitates quæ fiunt in medio vestrum, et non facientes?

VIII. Ut autem iniquitates non faciatis, « Cavete ab omni avaritia. » Dico vobis latius, quid est, « Ab omni avaritia. » In libidine avarus est, cui uxor non sufficit sua. Et ipsa idololatria dicta est avaritia: quia et in ipsa divinitate avarus est, cui non sufficit Deus unus et verus. Quæ sibi facit multos deos, nisi avara anima? Quæ sibi facit martyres falsos, nisi avara anima? « Cavete ab omni avaritia. » Ecce amas tua, et jactas te, quia non quæris aliena; vide quid mali facias non audiendo Christum dicentem: « Cavete ab omni avaritia. » Ecce amas tua, non tollis aliena: de labore habes, de justitia habes: hæres relictus es,

¹ Ezech. IX, 4. — ² Ibid. 6.

donavit tibi quem promeruisti : navigasti , periclitatus es , fraudem non fecisti , mendacium non jurasti , quod Deus voluit acquisisti : et servas cupide tanquam in bona conscientia , quia non habes de malo , et non quæris aliena . Si non audieris illum qui dixit : « Cavete ab omni avaritia , » audi quanta mala facturus es propter tua . Ecce contigit , verbi gratia , ut fieres iudex . Non corrumperis , quia non quæris aliena : nemo tibi dat præmium , et dicit : Judica contra adversarium meum . Absit , homo qui non quæris aliena , quando tibi hoc persuaderi potest ? Vide quid mali facturus sis propter tua . Ille qui vult ut male iudices , et pro ipso feras sententiam contra adversarium ipsius , forte potens homo est , et potest tibi calumniam facere , ut perdas tua . Attendis potentiam ipsius , cogitas illam , cogitas tua quæ servas , quæ amas : non quæ possedisti , sed quibus male inhæcisti . Attendis viscum tuum , propter quod liberar virtutis non habes pennas : et dicis apud te ipsum : Offendo hominem istum , multum potest ad tempus : suggeret de me mala , et proscibor , et perdo quod habeo . Judicaturus es male , non cum quæris aliena , sed cum servas tua .

IX. Da mihi hominem qui audivit Christum , da mihi hominem qui cum timore audivit : « Cavete ab omni cupiditate : » et non mihi dicat : Ego homo pauper sum , plebeius , mediocris , gregalis , quando spero me iudicem futurum ? Non timeo istam tentationem , cujus periculum ante oculos posuisti . Ecce dico et pauperi quid timere debeat . Vocat te dives et potens , ut pro illo dicas falsum testimonium . Quid facturus es modo ? Dic mihi . Habes bonum peculium : laborasti , acquisisti , servasti . Exigit ille : Dic pro me falsum testimonium , et tantum et tantum dono tibi . Tu qui non quæris , aliena : Absit a me , inquis , non quæro quod mihi noluit Deus dare , non accipio : recede a me . Non vis accipere quod do ? quod habes tollo .

Ecce modo te proba , modo te interroga . Quid me attendis ? Intus te attende , intus te vide , intus te examina : sede ad te , et constitue te ante te , et in equuleum præcepti Dei extende te , et timore torque te , et noli te palpare : responde tibi . Ecce si hoc quisquam minetur , quid facies ? Tollo tibi , quod cum tanto labore acquisisti , nisi pro me falsum testimonium dixeris . Da illum : « Cavete » ab omni avaritia . » O serve meus , dicet tibi , quem redemi et liberum feci , quem de servo fratrem adoptavi , quem in corpore meo membrum posui , audi me : Tollat quod acquisisti , me tibi non tollet . Ne pereas , servas tua ? Nonne tibi dixi : « Cavete ab omni cupiditate ? »

X. Ecce turbaris , ecce fluctuas : cor tuum quasi navis tempestatibus quatitur . Dormit Christus : excita dormientem , et non patieris tempestatem sævientem . Ipsum excita , qui nihil habere voluit , et totum habes , qui usque ad crucem pro te pervenit , cujus nudi atque pendentis ossa ab insultantibus numerata sunt : et cave ab omni avaritia . Parum est avaritia pecuniæ : cave avaritiam vitæ . Horrenda avaritia , metuenda avaritia . Aliquando homo contemnit quod habet , et dicit : Non dico falsum testimonium : non dico . Dicis mihi : Tollo quod habes . Tolle quod habeo : non tollis quod intus habeo . Non enim pauper remanserat qui dicebat : « Dominus dedit , Dominus » abstulit ; sicut Domino placuit , ita factum est : ergo sit » nomen Domini benedictum . Nudus exii de utero matris » meæ , nudus revertar in terram ¹ . » Nudus foris , intus vestitus . Nudus foris a pannis , et putribilibus pannis , intus vestitus . Unde ? « Sacerdotes tui induantur justitia ² . » Sed quid si dicat , cum contempseris ea quæ possides , quid si dicat : Occido te ? Responde illi , si Christum audisti , Occides me ? Melius tu occides carnem meam , quam

¹ Job. 1, 21. — ² Psal. cxxxii, 9.

ego per linguam falsam animam meam. Quid facturus es mihi? Occisurus es carnem: exit anima libera, in fine sæculi et ipsam quam contempsit carnem receptura. Quid ergo mihi facturus es? Si autem falsum testimonium dixerō pro te, de lingua mea occido me; et non in carne occido me: Os enim quod mentitur, occidit animam. Forte hoc non dicis. Unde non dicis? Vivere vis: plus vis vivere, quam Deus constituit? Certe caves ab omni avaritia? Huc usque Deus voluit ut vivas, quousque iste ad te accessit. Forte te occisurus est, ut martyrem faciat. Noli habere cupiditatem vivendi: et non habes æternitatem moriendi. Videtis quia ubique avaritia illa, cum plus volumus quam opus est, facit nos peccare? Caveamus ab omni avaritia, si volumus frui æterna sapientia.

SERMO CVIII¹.

De verbis Evangelii Lucae XII: *Sint lumbi vestri accincti, et lucernæ ardentes, et vos similes, etc.* deque verbis Psalmi XXXIII: *Quis est homo qui vult vitam, etc.*

I. DOMINUS noster Jesus Christus et venit ad homines, et abscessit ab hominibus, et venturus est ad homines. Et tamen hic erat quando venit, nec recessit quando abscessit, et ad eos venturus est quibus dixit: « Ecce ego vobiscum sum usque ad consummationem sæculi². » Secundum formam ergo servi, quam suscepit pro nobis, quodam tempore natus est, et occisus est, et resurrexit,

¹ Alias XXXIX, de verbis Domini. — ² Matth. XXVIII, 20.

et non jam moritur, nec mors ei ultra dominabitur¹: secundum divinitatem autem, qua æqualis est Patri, in hoc mundo erat, « Et mundus per ipsum factus est, et mundus eum non cognovit². » De hoc audistis modo Evangelium, quid monuerit nos, cautos nos faciens, et volens esse expeditos et paratos ad expectanda novissima³: ut post novissima, quæ sunt in hoc sæculo metuenda, succedat requies, quæ non habet finem. Beati qui participes facti fuerint. Erunt autem tunc securi, qui modo non sunt securi: et iterum tunc timebunt, qui modo timere nolunt. Ad hanc expectationem et propter hanc spem Christiani facti sumus. Nonne spes nostra non est de hoc sæculo? Non amemus sæculum. Ab amore sæculi hujus vocati sumus, ut aliud sæculum speremus et diligamus. In hoc abstinere nos debemus ab omnibus illicitis concupiscentiis, hoc est, lumbos accinctos habere debemus: et fervere et lucere in operibus bonis, hoc est, lucernas ardentes habere. Dixit enim ipse Dominus Discipulis suis alio loco Evangelii: « Nemo accendit lucernam, et ponit eam » sub modio, sed super candelabrum, ut luceat omnibus » qui in domo sunt⁴. » Et ut ostenderet unde dicebat, subjecit et ait: « Sic luceat lumen vestrum coram hominibus, ut videant bona facta vestra, et glorificent Patrem vestrum, qui in cœlis est⁵. »

II. Ideo lumbos nostros accinctos esse voluit, et lucernas ardentes⁶. Quid est, lumbos accinctos? « Declina a malo. » Quid est lucere? quid est lucernas ardentes habere? Hoc est, « Et fac bonum⁷. » Quid est quod adjunxit et ait: « Et vos similes estote hominibus expectantibus dominum suum quando veniat a nuptiis⁸: » nisi

¹ Rom. VI, 9. — ² Joan. I, 10. — ³ Cod. Cass. Paratos ad spem novissimam. — ⁴ Matth. V, 35. — ⁵ Ibid. 16. — ⁶ Luc. XII, 35. — ⁷ Psal. XXXIII, 15. — ⁸ Luc. XII, 36.

quod in illo Psalmo sequitur : « Inquire pacem, et sequere » eam¹? » Hæc tria, hoc est, abstinencia a malo, et operatio boni, et spes præmii æterni commemorata sunt in Actibus Apostolorum, ubi scriptum est : « Quia docebat » eos Paulus de continentia, de justitia, et spe vitæ æternæ². » Ad continentiam pertinet, « Sint lumbi vestri » accincti. » Ad justitiam pertinet, « Et lucernæ ardentes. » Ad expectationem Domini pertinet, quæ est spes vitæ æternæ. Ergo, « Declina a malo, » hæc est continentia, hi sunt lumbi accincti : « Et fac bonum ; » hæc est justitia, hæc sunt lucernæ ardentes : « Quære pacem et » sequere eam, » hæc est expectatio futuri sæculi : ergo, « Similes estote hominibus expectantibus dominum suum » quando veniat a nuptiis. »

III. Habentes autem ista præcepta et promissa, quid quærimus in terra dies bonos, ubi eos invenire non possumus? Scio enim quia eos quæritis, quando aut ægrotatis, aut in tribulationibus estis, quæ abundant in isto sæculo. Quoniam quando ætas vergit ad finem, et senex plenus est querelis, et nullis gaudiis. Inter omnes tribulationes, quibus conteritur genus humanum, non quærunt homines nisi dies bonos, et vitam volunt longam, quam hic habere non possunt. Quia et longa hominis vita tanta brevitate constringitur ad universi sæculi illius latitudinem, quasi si una gutta ad universum mare. Quid ergo est vita hominis, etiam illa quæ longa dicitur? Longam vitam dicunt, quæ in sæculo isto brevis est : et, sicut dixi, abundant gemitus usque ad decrepitam senectutem. Hoc totum modicum et breve est, et tamen quomodo quæritur ab hominibus, quanta diligentia, quanto labore, quanta cura, quanta vigilantia, quanto opere quærunt homines, ut diu hic vivant et senescant. Ip-

¹ Psal. xxxiii, 15. — ² Act. xxiv, 25.

sum autem diu vivere quid est, nisi ad finem currere? Habuisti hesternum diem, habere vis et crastinum diem. Sed cum iste transierit et crastinus, minus illum habes. Ideo optas ut luceat dies, ut propinquet tibi quo tu non vis pervenire. Exhibes aliquam solemnitatem amicis tuis, audis ibi a bene optantibus dici tibi : Multos annos vivas : vis ut veniat quod illi dixerunt. Quid? Ut veniant anni et anni, et non vis veniat finis annorum? Studia tua contraria sunt : ambulare vis, et pervenire non vis.

IV. Verumtamen, ut dixi, si tanta cura inest hominibus, ut quotidianis, magnis perpetuisque laboribus cupiant, ut tardius moriantur : quanta cura agendum est, ut nunquam moriantur? Inde nemo vult cogitare. Quotidie quæruntur in isto sæculo dies boni, ubi non inveniuntur : et nemo vult sic vivere, ut illuc perveniat ubi inveniuntur. Ideo admonet eadem Scriptura et dicit : « Quis est homo qui vult vitam, et diligit videre dies bonos? » nos¹? » Sic interrogavit Scriptura, ut sciret quid illi responderetur : sciens quod omnes homines vitam quærerent, et dies bonos. Pro desiderio ipsorum interrogavit, tanquam sibi de omnium corde responderetur : Ego volo : sic dixit : « Quis est homo qui vult vitam, et diligit videre dies bonos? » Quemadmodum etiam ista hora, qua vobis loquor, cum audistis me dixisse : « Quis est » homo qui vult vitam, et diligit videre dies bonos? » Omnes respondistis in corde vestro : Ego. Nam et ego qui vobiscum loquor, vitam volo et dies bonos : quod quæritis vos, hoc quæro et ego.

V. Quomodo si aurum nobis omnibus esset necessarium, et ego ad aurum una vobiscum pervenire volens, et esset alicubi in agro vestro, in loco vestræ potestati subdito, et viderem vos quærentes aurum, et dicerem vobis : Quid

¹ Psal. xxxiii, 13.

quæritis? Responderetis mihi: Aurum. Et ego vobis dicerem: Aurum quæritis, et ego aurum quæro: quod quæritis, et ego quæro: sed non ibi quæritis ubi possimus invenire. Ergo audite me, ubi possimus invenire: vobis non tollo, locum vobis ostendo: imo sequamur omnes eum, qui novit ubi sit quod quærimus. Sic et nunc, quia desideratis vitam et dies bonos, non possumus vobis dicere: Nolite desiderare vitam et dies bonos; sed illud dicimus: Nolite hic quærere in hoc sæculo vitam et dies bonos, ubi boni esse non possunt. Nonne vita ipsa morti similis est? Dies autem ipsi properantes transeunt; quia hodiernus dies hesternum exclusit: crastinus ideo nascitur, ut excludat hodiernum. Ipsi dies non stant: tu quare cum illis vis stare? Desiderium ergo vestrum, quo vultis vitam et dies bonos, non solum non reprimo, sed etiam vehementius accendo. Prorsus quærите vitam, quærите dies bonos: sed ubi possunt inveniri, ibi quærantur.

VI. Vultis enim audire mecum consilium ejus, qui novit ubi sint dies boni, et ubi sit vita? Audite non a me, sed mecum simul. Ait enim nobis quidam: « Venite filii, audite me. » Et concurramus, et stemus, et aures arrigamus, et corde intelligamus Patrem qui dixit: « Venite filii, audite me, timorem, inquit, Domini docebo vos¹. » Et quam rem vult docere, et cui rei utilis est timor Domini, sequitur: « Quis est homo qui vult vitam, et diligit videre dies bonos²? » Respondemus omnes³: Nos volumus. Quod sequitur audiamus. « Cohibe linguam tuam a malo, et labia tua ne loquantur dolum³. » Modo dic: Ego. Jamdudum quando dicebam: « Quis est homo qui vult vitam, et diligit videre dies bonos? » Omnes respondebamus: Ego. Eia respondeat mihi aliquis: Ego. Ergo. « Cohibe linguam tuam a malo, et labia tua

¹ Psal. xxxiii, 12. — ² Ibid. 13. — ³ Ibid. 14.

» ne loquantur dolum. » Dic modo: Ego. Ergo dies bonos et vitam vis, cohibere linguam tuam a malo non vis, et labia tua ne loquantur dolum? Ad mercedem alacer, ad opus piger. Et cui non operanti redditur merces? Utinam in domo tua vel operanti mercedem reddas. Nam scio quia non operanti non reddis. Quare? Quia nihil operanti nihil debes. Et Deus proposuit mercedem. Quam mercedem? « Vitam et dies bonos, » quam omnes desideramus, et ad quos dies omnes venire conamur. Promissam mercedem daturus est. Quam mercedem? « Vitam et dies bonos. » Et qui sunt dies boni? Vita sine fine, requies sine labore.

VII. Magnam mercedem proposuit: in tanta proposita mercede, videamus quid jussit. Jam enim mercede tantæ pollicitationis et amore mercedis accensi, paremus jussioni ejus vires nostras, latera, lacertos. Quasi jussurus est onera grandia nos portare, forte aliquid fodere, forte aliquam machinam erigere? Non tibi jussit rem laboriosam, sed membrum quod inter omnia membra cito moves, ipsum tibi præcepit cohibere. « Cohibe linguam tuam a malo. » Non est labor erigere fabricam, et labor est tenere linguam? « Cohibe linguam tuam a malo. » Noli loqui mendacium, noli loqui criminationes, noli loqui calumnias, noli loqui falsa testimonia, noli loqui blasphemias. « Cohibe linguam tuam a malo. » Vide quomodo irasceris, si quis de te male loquatur. Quomodo irasceris alteri, quando de te male loquitur: sic irascere tibi, quando de altero male loqueris. « Labia tua ne loquantur dolum. » Quod est intus in corde tuo, hoc dicatur foris. Non aliud pectus tegat, et aliud lingua proferat. « Declina a malo, et fac bonum. » Nam quomodo dicturus sum ei: Vesti nudum, qui adhuc vult spoliare vestitum? Nam qui premit civem suum, quomodo habet suscipere peregrinum? Ergo per ordinem, prius « Declina

» a malo, et fac bonum : » prius accinge lumbos tuos, et tunc accende lucernam. Et cum hoc feceris, securus expecta « Vitam et dies bonos. Quære pacem, et sequere » eam : » et tunc bona fronte dices Domino : Feci quod jussisti, redde quod promisisti.

SERMO CIX¹.

De verbis Evangelii Lucæ XII : *Faciem cœli et terræ nostis probare, etc.* deque istis : *Si vadis cum adversario tuo ad principem, da operam in via liberari ab illo, etc.*

I. EVANGELIUM audivimus, et in eo Dominum eos arguentem, qui faciem cœli norunt probare, et tempus fidei regni cœlorum appropinquantis nesciunt invenire. Judæis autem hoc dicebat; sed etiam ad nos sermo pervenit. Dominus autem ipse Jesus Christus Evangelii sui prædicationem ita cœpit : « Agite poenitentiam, appropinquavit enim regnum cœlorum². » Similiter et Joannes Baptista et præcursor ipsius ita cœpit : « Agite poenitentiam, appropinquavit enim regnum cœlorum³. » Et modo corripit eos Dominus, qui nolunt agere poenitentiam, appropinquante regno cœlorum. « Regnum cœlorum, sicut ipse ait, non veniet cum observatione⁴. » Et iterum ipse ait : « Regnum cœlorum intra vos est⁵. » Prudenter ergo accipiat unusquisque monita præceptoris, ut non perdat tempus misericordiæ Salvatoris, quæ modo impenditur, quandiu generi humano parcitur. Ad hoc

Alias 1 de verbis Domini. — ² Matth. IV, 17. — ³ Id. III, 2. — ⁴ Luc. XVII, 20. — ⁵ Ibid. 21.

enim parcitur homini, ut convertatur, et non sit qui damnetur. Viderit Deus quando veniat finis sæculi : est tamen modo tempus fidei. Finis sæculi utrum hic aliquem nostrum inveniat, nescio : et fortasse non inveniet. Tempus cuique nostrum proximum est, quia mortales sumus, inter casus ambulamus. Si vitrei essemus, minus casus timeremus. Quid fragilius vase vitreo? Et tamen servatur, et durat per sæcula. Etsi enim casus vitreo vasi timentur, senectus ei et febris non timetur. Nos ergo fragiliores et infirmiores sumus : quia et casus omnes qui non cessant in rebus humanis, fragilitate utique nostra quotidie formidamus : et si ipsi casus non accedant, tempus ambulat : vitat homo ictum, numquid vitat exitum? vitat quæ extrinsecus eveniunt, numquid quod intus nascitur pellitur? Denique nunc lumbricos gignunt interiora, nunc morbus quilibet subito occupat : postremo quantumvis homini parcat, novissime senectus cum venerit, non est quo differatur.

II. Proinde audiamus Dominum, in nobis ipsis agamus quod præcepit : Videamus quis est ille adversarius, de quo nos terruit, dicens : « Si vadis cum adversario tuo ad principem, da operam in via liberari ab illo : ne forte tradat te principi, et princeps ministro, et mittaris in carcerem, unde non exies, donec solvas novissimum quadrantem¹. » Quis est iste adversarius? Si diabolus : jam liberati sumus ab illo. Quale pretium pro nobis datum est, ut ab illo redimeremur? De quo dicit Apostolus, loquens de ipsa redemptione nostra : « Qui eruit nos de potestate tenebrarum, et transtulit in regnum Filii charitatis suæ². » Redempti sumus, diabolo renuntiavimus : quomodo dabimus operam liberari ab illo, ne nos iterum captivos faciat peccatores? Sed non est ipse adversarius,

¹ Luc. XII, 58. — ² Coloss. I, 13.